

Говор предсједавајућег Дома народа Парламентарне скупштине БиХ и предсједавајућег Делегације Парламентарне скупштине БиХ у Парламентарној скупштини НАТО-а Кемала Адемовића на 105. Rose-Roth семинару Парламентарне скупштине НАТО-а

Сарајево, 14. новембар 2023.

„Даме и господо, добро дошли у Босну и Херцеговину, добро дошли у Сарајево.

Припала ми је посебна част да најавим 105. Rose-Roth семинар Парламентарне скупштине НАТО-а, који се ове године одржава у суорганизацији Парламентарне скупштине НАТО-а и Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине.

Поздрављам све присутне у име Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, у име Делегације Парламентарне скупштине БиХ у скупштини НАТО-а, као и у своје лично име.

Посебно поздрављам предсједавајућег Одбора за одбрану и сигурност ПС НАТО-а господина Aleca Shelbrooka (из Уједињеног Краљевства).

Поздрављам све присутне Делегације, представнике законодавне и извршне власти Босне и Херцеговине, на челу са колегом Маринком Чаваром, предсједавајућим Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ.

Такођер, поздрављам и предсједавајућу Вијећа министара БиХ госпођу Борјану Кришто и присутне министре у Вијећу министара БиХ.

Поздрављам премијера Федерације БиХ Нермина Никшића, као и бившег члана Предсједништва БиХ Младена Иванића и Баришу Чолака, бившег предсједавајућег Дома народа Парламентарне скупштине БиХ.

Поздрављам и вриједни тим Међународног секретаријата ПС НАТО и Заједничке службе Парламентарне скупштине БиХ као и представнике међународних организација, амбасада, генерале, представнике невладиног сектора и медија. Поздрављам командантицу НАТО Штаба у Сарајеву и њене сараднике, представнике ЕУФОР-а, ОСЦЕ Мисије у БиХ, УН-а и УНДП-а.

Захваљујем Влади Швицарске конфедерације, женевском DCAF-у и Министарству одбране Босне и Херцеговине на подршци у организацији овог догађаја.

Ово је пети пут да се Rose-Roth семинар одржава у Сарајеву, почевши од 2004. године, када смо, у овој истој згради, били у прилици разговарати о бројним темама: о политичкој ситуацији, стању економије, о еуро-атланским интеграцијама, стању у региону те о посебним темама које су пратиле вријеме у коме живимо.

У периоду од 2004. до 2010., године усвојили смо врло значајан сет закона који су сектор одбране и сигурности у Босни и Херцеговини учинили добро и

препознатљивим у региону југоисточне Европе. Развили смо механизме парламентарног надзора сектора одбране и сигурности и Обавјештајно-сигурносне агенције БиХ.

Очито је да неколико година уназад имамо одређене проблеме у региону и Босни и Херцеговини, о којима ћемо у наредних дана разговарати и трагати за рјешењима, за путевима унапрјеђења регионалне сарадње и бољег међусобног разумјевања. Стање у коме се налазимо није ситуација која се не може ријешити. За рјешење је потребна политичка воља, више разговора унутар парламента и да се научене лекције из недавне прошлости искористе за рјешавање отворених питања.

Помоћ међународне заједнице је свакако потребна и добро је дошла, посебно на путу Босне и Херцеговине ка Еуропској унији и НАТО-у. То су циљеви о којима имамо различите погледе и приступе. Свака земља на том путу има своје специфичности од којих не треба бјезати и које треба уважити као реалност.

Добро дошли међу људе којима је потребна ваша подршка. Лично немам нимало задршке када је у питању чланство Босне и Херцеговине у Еуропској унији и НАТО-у, али разумијем и колеге који тај став са мном не дијеле. Зато требамо отворен и аргументиран дијалог више него икада. Сарадња БиХ са НАТО-ом може бити далеко боља, јер НАТО у Европи и другдје, са земљама које нису чланице, успио је изградити одличну сарадњу и добро разумије тај спецификум сваке земље.

Комисија за сарадњу с НАТО-ом БиХ одговорно и интерресорно приступа извршавању обавеза из своје надлежности и пружа могућност Парламентарној скупштини БиХ да прати статус и реализацију документа Програм реформи БиХ као и ток сарадње БиХ с НАТО-ом. Ово наглашавам јер упркос различитим виђењима нашег пута ка еуро-атланским интеграцијама, ми разговарамо, имамо отворен дијалог и нема разлога да не актуелизирмо расправу о документу „Програм реформи Босне и Херцеговине“. Нама треба додатна подршка, поред чињенице да смо били далеко одмакли у имплементацији програма сарадње са НАТО-ом, а посебно кроз Програм Партнерство за мир. И треба нам разговор са представницима НАТО-а, попут овог данашњег.

За крај, имам потребу рећи још нешто, двије-три кратке поруке.

У свом сам обраћању рекао да јесам за НАТО, без икакве задршке. Зашто? НАТО јесте војни савез, али му превасходна мисија није рат, него мир. Његово дјеловање има за циљ рјешавање проблема, изградњу повјерења и спрјечавања сукоба. То је јавна декларација НАТО-а, да је примарно посвећен мирном рјешавању спорова, али има војну моћ да предузме операције управљања кризама. Зато сам за НАТО, због мира, не због рата, да нам помогне да се на овим просторима осигура трајни, вијековни мир и да се више никада не понови никакав сукоб.

Друга порука јесте да, упркос крвавом рату и ратним страхотама које је ова земља преживјела, није дошло до радикализације друштва, освета, теороризма. Неки покушавају послати друкчије поруке о Босни и Херцеговини, али их чињенице демантују. Највише радикализма има у политичкој реторици и она је кључни узрок повремене радикализације јавног дискурса и поларизације друштва. У стварном животу грађани живе заједно, привредници сарађују и послују, службеници раде у истим канцеларијама, спортисти играју у истим тимовима, умјетници наступају на истим даскама ... Босна и Херцеговина свијетла образа може стати пред цијели свијет, с обзиром шта је преживјела. Они који пласирају дезинформације о радикализираној Босни јесу они који је желе удаљити од НАТО-савеза.

И трећа, која се у билској прошлости односила на Босну и Херцеговину, данас се односи на друге земље у којима букти рат, на Украјину, на Палестину, а сутра на неку другу земљу гдје ће страдати цивили. Као човјечанство успјели смо изнијети велике реформе и револуције. Оно на чему смо посрнули јесте – да, када већ дође до оружаног сукоба, када се у рјешавање кризе умијеша оружје - не успијевамо заштити цивиле, њихове животе, здравље домове. Посебно дјецу, жене, изнемогле. Свједочимо да нејаки плаћају највећу цијену. Умјесто да их заштитимо, препуштамо их на милост и немилост оружаним силама. Цивилизацијски нам је задатак да ту направимо искорак, реформу, револуцију. Ако већ изгубимо битке за зеленим столовима, ако се већ десе ратови, нека у њима не гину дјеца и они који се не могу заштитити.

Како рекох и како је јавно записано, мисије војних савеза јесу прије свега да сачувају слободу, сигурност и мир. И људске животе.

Хвала вам још једном што сте данас овдје.

Вјерујем да ће те се међу нама осјећати добро, као код куће. Ми ћемо настојати да будемо добри домаћини.“ (крај)